

65

ВЕЛИКО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Комисия по изработване на проект за
Конституция на България

ПРОТОКОЛ

На 28 март 1991 г. се проведе заседание на Комисията за изработване на проекта за Конституция на България при

ДНЕВЕН РЕД:

1. Обсъждане на материята от **глава първа**.
Към протокола се прилага списък на присъствувалите.
Заседанието беше открито в 14 ч. и 15 мин. и ръководено от господин Любен Корнезов - заместник-председател на комисията.

- 0 -

ПРЕДС. ЛЮБЕН КОРНЕЗОВ: Колеги, да продължим днешната си работа и дано да свършим глава първа днес.

След проведената дискусия, в която взеха участие Николай Павлов, проф. Живко Миланов, Йордан Ганев, Красен Стойчев, Светослав Лучников, Велко Вълканов, Асен Цанков, Цоньо Данев, Снежана Ботушарова, Елена Кирчева и др., текстовете на съответните членове се изменят както следва:

Чл. 15. "Държавата създава условия и закриля свободното развитие на науката, културата и изкуствата. Тя организира опазването на паметниците на културата".

НЧ/МТ

Чл. 16 (разширено). "Защитата и опазването на околната среда, природата и природните богатства (въздуха, водите и почвите) е задължение на държавата, организациите и на всички граждани".

Чл. 16 (съкратен вариант). "Защитата и опазването на природата е задължение за цялото общество".

Чл. 17, ал. 1. "Държавата закриля труда като естествен източник на лично и обществено благополучие".

ал. 2 ("Дълг на всеки гражданин е по свой избор и възможности да съдействува за материалния и духовен напредък на обществото")

Текстът на ал. 2 засега остава в скоби.

Чл. 18. "(1) Правото на собственост е неприкосновено.

(2) Икономическите блага принадлежат на държавата, сдруженията и частните лица.

(3) Частната собственост се признава и гарантира от закона, който определя способите за нейното придобиване, ползуване и границите на нейното действие, с цел да се осигури нейната социална функция и да се направи достъпна за всички.

(4) Принудителното отчуждаване на частна и друга собственост за държавни и общински нужди може да става само при доказана обществена потребност и винаги с предварително и справедливо обезщетение."

Чл. 19, ал. 1 да придопие следния вид: Държавата има изключително право на собственост върху по-ценните богатства, природните ресурси на континенталния шелф и икономическата зона, (плажната ивица, естествените източници на енергия, ядрената енергия, горите, водите, пътищата с национално значение, железопътния транспорт, предприятията, които произвеждат оръжия, взривни и силно упойващи вещества).

(2) Редът и условията, при които държавата може да предоставя концесии на обектите по предходната алинея се уреждат със закон.

Въвежда се нова ал. 3 със следния текст:

Държавата е длъжна да стопанисва (и управлява) държавни

имоти с грижата на добър стопанин единствено в интерес на гражданите и на цялото общество.

Предлага се нова ал. 4 със следния текст:

Със закон може да се установява преимуществена собственост на държавата.

Чл. 20 (1) се запазва без изменения.

Въвежда се ал. 2, която да придобие следния текст:

Държавата създава равноправни (равностойни) условия за всички производители, предотвратява монополизма и нелоялната конкуренция и защитава потребителите.

Ал. 3 остава в скоби.

Ал. 4 също остава със скоби с цел доуточняване.

Въвежда се нова ал. 5 със следното съдържание:

Частната инициатива е свободна.

Въвежда се нова ал. 6 със следния текст: Тя не може да се развива в противоречие с обществената полза или така че да причинява вреда на безопасността, свободата или човешкото достойнство.

Госпожа Ботушарова, господин Ганев, господин Лучников не са съгласни с текста на чл. 20 ал. 4, 5 и 6, тъй като считат, че това са излишни текстове.

Чл. 21 (1) да придобие следната редакция:

Земята е национално богатство (която се ползува с особени грижи и закрила от страна на държавата и обществото).

(2) Обработваемата земя може да се използва само за селскостопански цели. Промяната на нейното предназначение се допуска по изключение при доказана обществена нужда и при условия и ред, определени със закон.

(3) се поставя в скоби.

Чл. 22 да придобие следната редакция:

Чуждестранни физически и юридически лица не могат да придобиват право на собственост върху селскостопанска земя (земи).

Чл. 23 да придобие следната редакция:

Република България осъществява външна политика на основата на общопризнатите принципи на международното право,

за справедлив мир между народите, за защита на общочовешките ценности, за сътрудничество с всички страни (и отхвърля войната като средство за решаване на международни спорове).